

**TAPATURMA-ASIOIDEN
MUUTOKSENHAKULAUTAKUNNAN
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA
2016**

TEHTÄVÄT

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on ensimmäisen asteen muutoksenhakuelin, joka käsittelee lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin kuuluvia valitusasioita. Muutoksenhakulautakuntaan valitetaan vakuutuslaitoksen lakisääteisistä tapaturmavakuuttamista koskevista päätöksistä, jotka koskevat lähinnä työtapaturmia, ammattitauteja, maatalousyrittäjien työvahinkoja sekä varusmiesten sotilastapaturmia ja palvelussairauksia. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksestä voi valittaa vakuutusoi-keuteen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta on riippumaton. Valtioneuvosto nimittää muutoksenhaku-
lautakunnan jäsenet viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunnan nykyinen toimikausi on
14.1.2016 – 13.1.2021.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävistä, kokoonpanosta ja toiminnasta on säädetty
tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta annetusta laissa.

**Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa
käsiteltäviä asioita ratkaisevat ensiasteena seuraavat
vakuutuslaitokset**

v. 2016:

- Försäkringsaktiebolaget Alandia
- A-Vakuutus Oy
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
- Folksam Vahinkovakuutus Oy
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- LähiTapiola
- Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela)
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- OP Vakuutus Oy
- Tapaturmavakuutuskeskus (TVK)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö
- Valtiokonttori
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag

HALLINTO

Muutoksenhakulautakunnassa hallintojaosto käsittelee hallintoon, taloushallintoon sekä esittelijöiden nimi-tyksiin liittyviä asioita. Hallintojaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä yksi työnantaja-, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjä ja yksi maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksesta nimitetty jäsen. Toimintavuonna hallintojaosto kokoontui 6 kertaa.

Muutoksenhakulautakunnan täysistunto vahvistaa tilinpäätöksen ja myöntää hallintojaostolle vastuuvapauden. Lisäksi täysistunnossa ratkaistaan asiat, joilla on periaatteellista merkitystä lain soveltamisen kannalta muissa vastaavanlaisissa tapauksissa. Täysistunto kokoontui kerran vuoden 2016 aikana.

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai jaosto voi määrätä jaostossa käsiteltävänä olevan asian ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa yhdenmukaisen tulkinnan varmistamiseksi. Jaostoon kuuluvat puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aikaisemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu istunto kutsuttiin koolle 11 kertaa toimintavuoden aikana ja sen istunnoissa käsiteltiin 15 asiaa.

VALITUSASIOIDEN KÄSITTELY

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltävien asioiden vireille kirjaamisesta sekä päätösten postittamisesta huolehtivat toimiston henkilöstö. Asioiden valmistelusta huolehtivat valmistelijat ja esittelijät. Muutoksenhakulautakunta ratkaisee asioita kolmessa jaostossa. Jaostoon kuuluu lainoppinut puheenjohtaja, lääkärijäsen, lakimiesjäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä maatalousyrittäjäjärjestön ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Asiat ratkaistaan pääsääntöisesti kirjallisen aineiston perusteella ja päätökset tehdään jaoston istunnossa esittelijän esityksestä. Muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen pyynnöstä järjestää suullisen käsittelyn tai järjestää sen itse viran puolesta. Suullinen käsittely järjestetään silloin, kun muutoksenhakulautakunta pitää sitä tarpeellisena ratkaistavan asian selvittämiseksi. Toimintavuonna ei järjestetty yhtään suullista käsittelyä. Muutoksenhakulautakunnan päätöksiin voi joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta hakea muutosta vakuutus oikeudelta. Muutoksenhakulautakunnan käsittely ja päätökset ovat asianosaisille maksuttomia.

Muutoksenhakulautakunnan jaostot kokoontuivat kesä- ja joulutaukoja lukuun ottamatta viikoittain. Jaostoilla oli v. 2016 istuntoja yhteensä 112.

JÄSENET

Muutoksenhakulautakuntaan kuuluu päätoiminen puheenjohtaja, kaksi sivutoimista varapuheenjohtajaa ja 15 varsinaista jäsentä sekä heidän 16 henkilökohtaista varamiestään. Valtioneuvosto nimittää tuomarin vastuulla toimivat jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jäsenet 2016

Puheenjohtaja

Varatuomari Jaakko Hannula, varajäsen varatuomari Pekka Humalto

Varapuheenjohtajat

Oikeustieteen tohtori, varatuomari Pauli Ståhlberg, varajäsen varatuomari Pekka Humalto

Oikeustieteen kandidaatti Heli Backman, varajäsen varatuomari Pekka Humalto

Lakimiesjäsenet

Varatuomari Irene Luukkonen, varajäsen oikeustieteen kandidaatti Riitta Kokko-Herrala

Oikeustieteen kandidaatti, varatuomari Hannu Ijäs, varajäsen oikeustieteen kandidaatti Virva Walo

Oikeustieteen kandidaatti Olli Häkkinen, varajäsen oikeustieteen kandidaatti Seija Jalkanen

Lääkärjäsenet

Lääketieteen lisensiaatti, kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Matti Karjalainen, varajäsen lääketieteen tohtori, fysiatrian dosentti Mikhail Saltychev 29.12.2016 asti ja siitä alkaen neurologian erikoislääkäri, neurologisen kuntoutuksen professori ja osastonylilääkäri Aarne Ylinen

Lääketieteen ja kirurgian tohtori, ortopedian ja traumatologian dosentti Ole Böstman, varajäsen työterveyshuollon ja työlääkieteen erikoislääkäri Kristiina Mukala 4.2.2016 asti ja siitä alkaen lääketieteen tohtori sekä kirurgian, ortopedian ja traumatologian erikoislääkäri Mickael Parviainen

Lääketieteen tohtori, dosentti, sisätautien ja työterveyshuollon erikoislääkäri Panu Oksa, varajäsen lääketieteen tohtori, työterveyshuollon erikoislääkäri Aarne Laakkonen 10.11.2016 asti ja 8.12.2016 alkaen korvatautien ja työterveyshuollon erikoislääkäri LL, HLL Soile Jungewelter

Työnantajakeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet:

Lainopillinen asiamies Mikko Nyyssölä, varajäsen asiantuntija Minna Etu-Seppälä

Johtava asiantuntija Vesa Rantahalvari, varajäsen asiantuntija Mika Susi

Lakiasianjohtaja Markus Äimälä, varajäsen asiantuntija Katja Leppänen

Työntekijä- ja toimihenkilökeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Päälakimies Timo Koskinen, varajäsen työehtoasioiden päällikkö Annika Rönni-Sällinen 1.8.2016 asti ja siitä alkaen työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen

Lakimies Paula Ilveskivi, varajäsen vastaava lakimies Jaana Meklin

Lakimies Inka Douglas, varajäsen eläke- ja sosiaaliturva-asioiden asiantuntija Samppa Koskela

Maatalousyrittäjakeskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätyt jäsenet

Lakimies Maire Lumiaho, varajäsen johtaja Timo Sipilä

Asiantuntija Marja Tallavaara, varajäsen maitoasiamies Ilkka Pohjamo

Lakimies Mikaela Strömberg-Schalin varajäsen asiantuntija Leena Suojala

RATKAISUTOIMINTA

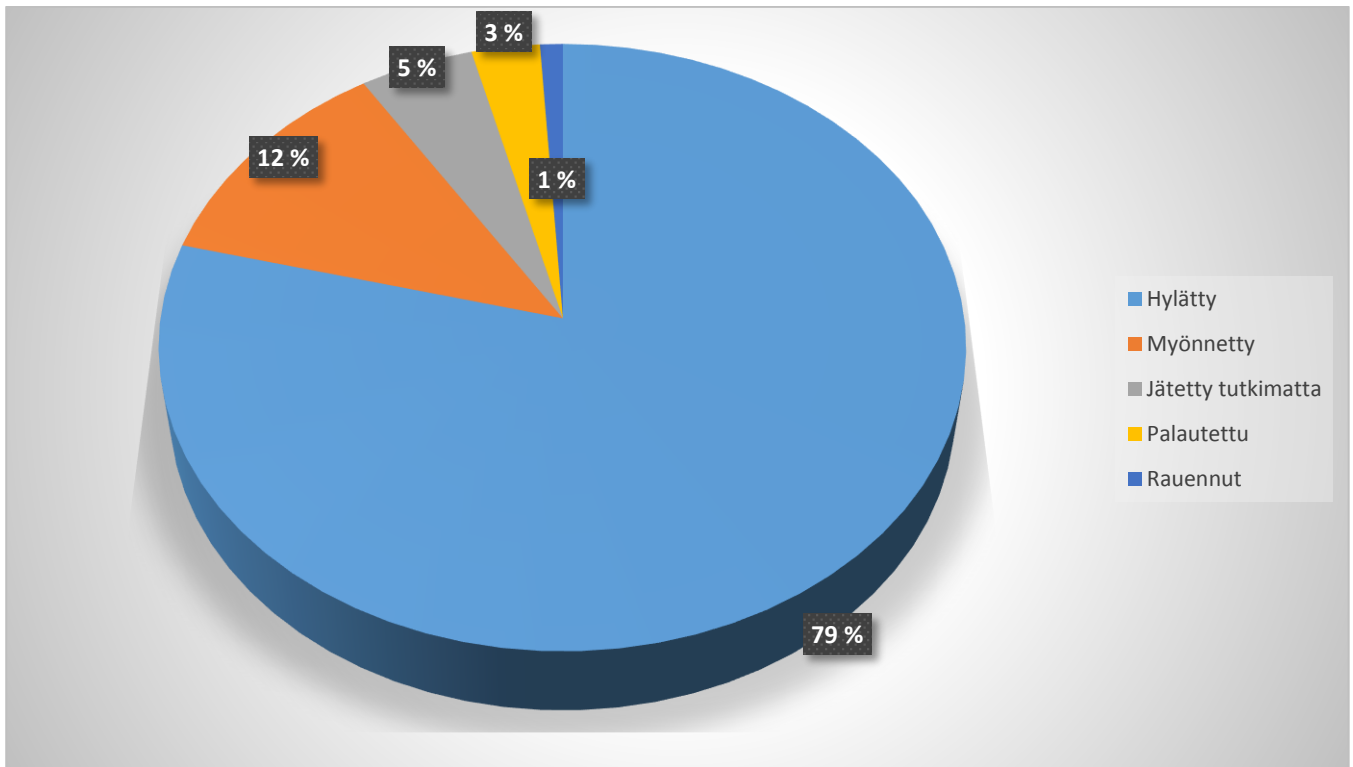
Vuonna 2016 muutoksenhakulautakuntaan saapui 4 460 asiaa. Muutoksenhakulautakunta antoi päätöksen 4 766 asiassa, mikä on 523 vähemmän kuin vuonna 2015. Seuraavalle vuodelle siirtyi 2 204 ratkaisematonta asiaa, mikä on 284 asiaa vähemmän kuin vuoden 2015 lopussa.

vuosi	saapunut	käsitelty	muutettu %	hylätty %	käsittelyaika pv	vireillä vuoden lopussa
2007	5 474	5 501	10	85	213	2894
2008	5 402	5 366	10	85	215	2981
2009	5 229	5 519	10	84	211	2714
2010	5 134	5 547	10	83	200	2336
2011	5 219	5 007	11	83	184	2573
2012	4 852	5 222	12	81	183	2205
2013	4 902	4 609	11	83	184	2 493
2014	5 036	4 369	13	79	219	3 189
2015	4 588	5 289	14	79	234	2 488
2016	4 460	4 766	12	79	185	2 204

Käsitellyt asiat jakautuivat vuonna 2016 muutoksenhakulautakunnan kolmelle jaostolle tasaisesti siten, että kukin jaosto ratkaisi noin 1 500 – 1 600 asiaa.

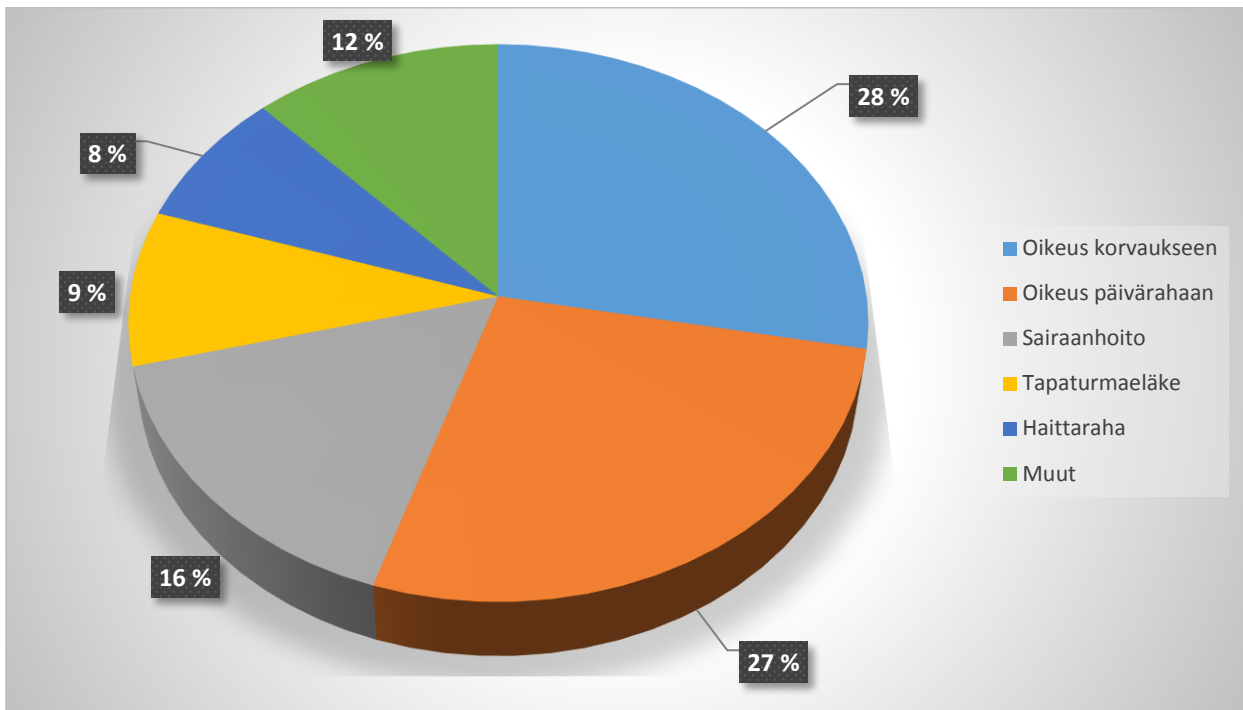
Lautakunnassa vakuutuslaitoksen päätöstä muutettiin 12 %:ssa tapauksista ja vakuutuslaitokselle uudelleen käsiteltäväksi palautettiin 3 % tapauksista. Vakuutuslaitokset itseoikaisivat tapaturma-asioiden muutoksenhakulaitokselle osoitettuja valituksia 5,44 %.

Ratkaisut v. 2016

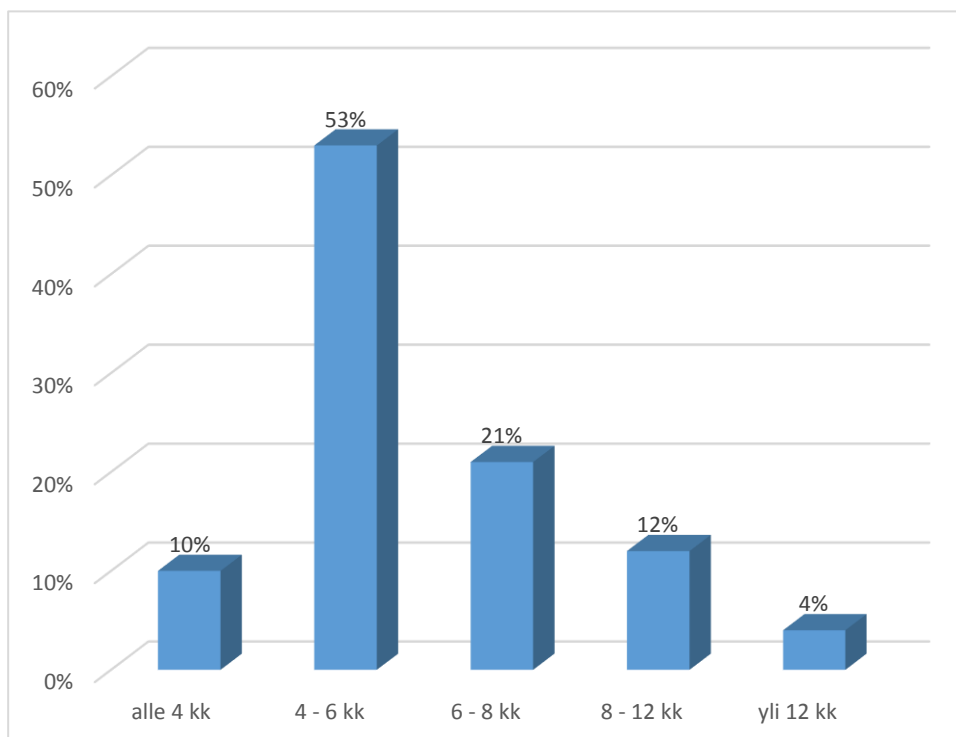
Käsitellyistä asiaryhmistä suurimman osan muodostivat ne valitukset, jotka koskivat oikeutta korvaukseen (28 %) ja oikeutta päivärahaan (27 %). Näissä asioissa oli tyypillisesti kysymys siitä, onko vahinkotapahtumasta aiheutunut ylipäänsä korvattavaa vammaa, ja toisaalta siitä, ovatko pitkittyneet oireet syy-yhteydessä vahinkotapahtumaan.

Käsitellyt asiaryhmät v. 2016

Muutoksenhakulautakunnassa käsiteltyjen asioiden (4 766 kpl) keskimääräinen käsittelyaika oli 185 päivää (noin 6 kuukautta).

Käsittelyaika v. 2016

Lääketieteellisten asioiden osuus oli 83 % ja lainopillisten 17 %. Kaikista asioista tapaturmia tai työliikkeitä koskevia oli 86 % ja ammattitauteja tai palvelussairauksia koskevia 12 %. Lääketieteellisistä asioista olkapäävammoihin liittyviä oli 22 % (863 kpl), polvivammoihin liittyviä 16 % (635 kpl) ja selkävammoihin liittyviä 7 % (286 kpl) eli nämä muodostivat yhteensä lähes puolet lääketieteellisistä asioista. Pään alueen vammoihin liittyviä asioita, mukaan lukien aivo- ja kallovammat sekä hammas- ja silmävammat, oli 233 kpl. Kosteusmikrobien aiheuttamia sairauksia oli 46 kpl, asbestiammattitauteja 63 kpl ja meluvammoja 138 kpl. Ammattitautilain 4 a §:n mukaisesti jännetupentulehduksiin, olkaluun sivunastan tulehduksiin ja rannekanavaoireyhtymiin liittyviä asioita oli 74 kpl.

Ratkaistuista asioista vajaa 4 % (185 kpl) oli sellaisia, joissa valittajana oli työnantaja.

Suullisen käsittelyn pyyntöjä oli 11 kpl. Muutoksenhakulautakunnassa ei järjestetty suullista käsittelyä vuonna 2016. Oikeudenkäyntikulujen korvaamiseen liittyviä vaatimuksia oli 81 kpl. Perustevalituksia ratkaistiin 59 kpl. Poistohakemuksia käsiteltiin 15 kpl. Julkisuusasioissa annettiin ratkaisu viidessä tapauksessa. Viivästyshyvitystä koskeva ratkaisu annettiin yhdessä tapauksessa.

Uuden 1.1.2016 voimaan tulleen työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisia asioita käsiteltiin 354 kpl.

Muutoksenhakulautakunnan päätöksestä valitettiin edelleen vakuutusosoikeuteen vajaassa 20 %:ssa tapauksista. Vuonna 2016 vakuutusosoikeudessa ratkaistiin 943 muutoksenhakulautakunnan päätöksestä tehtyä valitusasiaa, joissa muutosprosentti oli 9,8 (vuonna 2015 muutosprosentti oli 14,5).

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Säännöllisissä esittelijöiden ja valmistelijöiden palaverissa käsiteltiin vakuutusosoikeuden ja korkeimman oikeuden päätöksiä sekä päätöksiä analysoitiin erityisesti ratkaisukäytännön yhdenmukaisuuden kannalta.

Keväällä 2016 aloitettiin tapaturma-asioidenmuutoksenhakulautakunnan ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan yhteinen projekti lautakuntien ratkaisutoiminnan saattamiseksi digitaaliseen muotoon.

Muutoksenhakulautakunnan edustajat osallistuivat vakuutusosoikeuden sekä muiden muutoksenhakulautakuntien (opintotuen muutoksenhakulautakunta, sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta, työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta) yhteisiin kokoontumisiin.

TIEDOTTAMINEN

Muutoksenhakulautakunnan kotisivuilla www.tapaturmalautakunta.fi kerrotaan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta, annetaan ohjeita muutoksenhakijoille ja tietoa tapaturmavakuutuksesta. Internet-sivujen kautta voi antaa palautetta koskien muutoksenhakulautakunnan toimintaa ja palveluja sekä www-sivuja. Kotisivuilla olevista tiedoista suurin osa on käännetty myös ruotsiksi ja englanniksi. Sivuilta löytyy muutoksenhakulautakunnan oikeustapausrekisteri, johon on viety muutoksenhakulautakunnan ratkaisuja vuodesta 2003 lähtien.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan johtava esittelijä on osallistunut Finanssi- ja vakuutusko-lutuksen (Finva) järjestämään koulutukseen luennoitsijana ja pitänyt työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa luennon uudesta työtapaturma- ja ammattitautilaista.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta julkaisee vuosittain toimintakertomuksen.

KUSTANNUKSET

Muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutusmaksutoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Oikeushallintomaksun suuruuden vahvistaa Finanssivalvonta.

Toteutuneet kokonaiskustannukset vuonna 2016 olivat 3 151 877 €. Suurin kuluerä (2 389 781 €) oli henkilökulut.

Kustannukset ratkaistua asiaa kohden v. 2016 olivat 661 € (v. 2015 kustannus 666 €).

Ratkaisun kustannukset vuosina 2010 - 2016

Ratkaisun kustannukset	€
2010	480
2011	551
2012	571
2013	652
2014	743
2015	666
2016	661

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöön liittyviä vaihdoksia tapahtui jonkin verran vuoden 2016 aikana. Kahden esittelijän määräaikainen työsuhde päättyi. Kaksi esittelijää oli virkavapaalla vuoden aikana.

Yksi uusi valmistelija palkattiin loppuvuodesta 2016.

Eläkkeelle vuoden aikana jäi yksi esittelijä ja yksi tekstinkäsittelijä. Lautakunnan palveluksesta erosi vuoden aikana kolme henkilöä. Toimistosta oli yksi henkilö vuorotteluvapaalla.

Vuoden aikana äitiysvapaalle jäi kaksi henkilöä sekä kaksi henkilöä piti isyysvapaata.

Tiedot vuoden lopun tilanteessa	2016	2015
henkilöstö	31	39
henkilötyövuodet	29,9	37,1
keski-ikä	44,4	44,1
alle /yli 45-vuotiaat	17 / 14	22/17
vakinaiset / määräaikaiset	29 / 2	33 / 6
kokoaikaiset / osa-aikaiset	27 / 4	34 / 5
sairauspoissaolot pv / htv	12,5	9

Henkilöstön työterveyspalvelut on järjestetty Lääkärikeskus Aavan kanssa, jonka kanssa on yhteyshenkilöiden kanssa sovitut tapaamiset kaksi kertaa vuodessa. Työterveyshuollon toimintasuunnitelma käydään läpi tapaamisissa ja sitä päivitetään tarpeen mukaan muulloinkin. Vuoden 2016 kohonneisiin sairauspoissaoloihin vaikuttaa merkittävästi kaksi pitkää sairauspoissaoloa.

Henkilökunnalla on käytössään liikuntarahaa työkyvyn ylläpitämiseksi. Virkistystoimikunta järjesti vuoden aikana virkistyspäivän sekä muuta virkistystoimintaa.

Lautakunnassa saatiin päätökseen vuoden 2015 puolella aloitettu palkkausjärjestelmän uudistaminen, jolla pyritään kautta linjan parantamaan työn laadun ja palkkauksen oikeudenmukaisuutta ja kannustavuutta.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan henkilöstö 31.12.2016	
Puheenjohtaja	Jaakko Hannula
Toimistopäällikkö	Heta Ojanperä
Esittelijät	Saija Aaltonen (hoitovapaalla) Petteri Immonen (johtava esittelijä) Tiina Karpakka Erno Kavander Tuija Lehtimäki Lauri Lepola Markus Leppäkoski Kaisa Muinonen (virkavapaalla) Eija Piirilä Katja Pyykönen (äitiysvapaalla) Riikka Rahkola (äitiysvapaalla) Taina Rantanen Sinikka Sarivaara (virkavapaalla) Päivi Suominen Ani-Maaria Viljamaa Pia Wistrand-Alvesalo
Valmistelijat	Mari Eklund Riitta Heinälä (johtava valmistelija) Ilona Helin Karita Kavonius Laura Koivula Nina Lindroos Saara Luoma Jaakko Malin Paula Pellikka Anne Puukari Marjo Syrjä Sanne Wickström
Toimistohenkilökunta	Raija Alatalo Pinja Hedman Anne Kosonen Paula Laakso (virkavapaalla) Nina Lundell Päivi Nikkari Mari Valakari (hallintoassistentti)

KOULUTUS

Muutoksenhakulautakunnasta osallistuttiin vuonna 2016 useisiin lautakunnan ulkopuolisiin koulutuksiin. Lisäksi lautakunnassa järjestettiin sisäinen koulutustilaisuus asbestiasioista ja ammattitauudeista sekä haastavan asiakkaan kohtaamisesta.